

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 21. april blev i sag nr. 95373:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 9/6 2020 har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Blev på kørt i 19/12/2012 fik en skade på rygsøjlen lændevivl blev trykke ind i naverne ca. 1 cm. Har gennemgået skaden undersøgelser og scanning hos 5-6 hos læger som alle kom frem til at den var helt gal. Fik medhold og kunne tilpasse min dagligdag med skåne opgaver passer som muligt der ok dage og mindre gode dage.

Jeg står for besigtigelse tilbud aflevering m.m. Der har så været en agent der har fuldt efter mig og filmet og noteret i 2 uger der så flere ting vi er meget uenig om. Jeg er med ejer af en ejendom som løber rundt i sig selv. Udlejning 3 stk. hvor jeg er med i bestyrelsen hvor der er møde 1 gang om året får ikke noget for det de mener det et arbejde. Jeg er medlem i den ene forening vi udlejer til hvor jeg betale kontingent hver måned for at være medlem hvor vi hygger os sammen gamle venner ... Har haft advokathjælp på undervejs men har det ikke pt.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At de giver medhold i hvad lægerne siger at jeg mistet min erhvervsevne med mellem 40% til 50% og at de genoptaget ydelsen for den forsikring jeg har tegnet med dem som det var i gang"

Selskabets advokat har den 10/7 2020 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"1. PÅSTANDE

Over for klagers påstand nedlægges følgende:
Påstand 1: Klagen skal ikke tages til følge.

Danica nedlægger endvidere følgende selvstændige:

Påstand 2: Klager skal anerkende, at Danica har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen under hans pensionsordning med forsikringsnr. ... hos Danica med virkning fra den 1. august 2019, som sket.

2 SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Nærværende sag handler om, hvorvidt klager har afgivet urigtige oplysninger om omfanget af nedsættelsen af sin erhvervsevne til Danica i forbindelse med Danicas stillingtagen til, om klager var berettiget til fortsat udbetaling af erhvervsevnetabsydelse og ydelse af præmiefritagelse, og om Danica i bekræftende fald har været berettiget til at ophæve klagers forsikringsdækninger (erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse) under hans pensionsordning med forsikringsnr. ... med virkning fra den 1. august 2019, som sket.

I forbindelse med vurderingen af dette spørgsmål skal Ankenævnet for Forsikring tage stilling til, hvorvidt klagers generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen i henhold til Danicas forsikringsbetingelser.

Det bemærkes, at der er udbetalt månedlige erhvervsevnetabsydelse og givet præmiefritagelse under erhvervsevnetabsforsikringen siden den 31. oktober 2013. Den samlede værdi af de bevilligede forsikringsydelse i denne periode udgør kr. 1.232.771,16 tillige med en samlet præmiefritagelse på kr. 358.528,38. Klager har derudover modtaget en invalidesum fra [andet selskab] på kr. 300.000,00.

...

2.1 Forsikringsaftalen

Ifølge dækningsoversigten sammenholdt med forsikringsbetingelserne er klager berettiget til udbetaling af invalideydelser og præmiefritagelse, såfremt hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen som følge af sygdom eller ulykke. Danicas forsikringsbetingelser for den forsikring mod tab af erhvervsevne, som klager har tegnet hos Danica, fremlægges som Bilag A. Dækningsoversigten fremlægges som Bilag B. Af dækningsoversigten fremgår følgende, jf. Bilag B, s. 4:

...

2.2 Grundlaget for Danicas bevilling af forsikringsdækning

Bevillingen er sket på baggrund af klagers anmeldelse af 1. november 2013 med tilhørende lægeattest af 5. november 2013, hvor klager angav at være uarbejdsdygtig som følge af, at han var blevet påkørt bagfra, jf. Bilag C. Ved udfyldelsen af spørgeskema ved fortsat tab af erhvervsevne angav klager den 1. september 2014 en ugentlig arbejdstid på 15 timer med administrativt arbejde, jf. Bilag D, hvilket klager den 5. april 2015 i erklæring ved hel eller delvis genoptagelse af arbejdet, jf. Bilag E, ændrede til cirka 20 timer.

Til brug for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne har Danica senest den 17. marts 2019 modtaget en speciallægeerklæring fra speciallæge i ortopædkirurgi, ..., Bilag F, hvoraf fremgår, at klager har oplyst følgende om sit funktionsniveau:

...

Danica har tillige til brug for vurderingen af klagers erhvervsevne fremsendt funktionsskema, der er underskrevet af klager den 3. marts 2019, Bilag G. Heri afgav klager følgende erklæring:

...

Endelig har klager den 24. februar 2017 i en email til Danica oplyst følgende, jf. Bilag H: *'jeg har jo ikke kunne udføre mit arbejde som [chefstilling] efter min skade desværre. men 'kun' arbejde 3,5*

timer om dagen plus frokost som jeg selv betaler. jeg svare mails sender faktura tager telefonen da jeg ikke rigtig kan komme rundt mere.'

De ovenfor anførte oplysninger er indgået til brug for Danicas vurdering af klagers erhvervsevne og dermed som en del af grundlaget for den fortsatte bevilling af erhvervsevnetabsydelse og præmiefritagelse under forsikringsnr.

2.3 Danicas ophævelse af klagers forsikringsdækninger

Ved brev af 12. juli 2019 ophævede Danica klagers forsikringsdækninger (erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse) under dennes pensionsordning med virkning fra den 1. august 2019, idet klager efter Danicas opfattelse væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for Danica, herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt. Klageren har således efter Danicas opfattelse forsømt sin forpligtelse til at give Danica sandfærdige oplysninger om nedsættelsen af sin erhvervsevne og karakteren af sine klager. Brevet af 12. juli 2019 er vedlagt som Bilag

1.

Ophævelsen skyldtes, at Danica var kommet i besiddelse af dokumentation, der viste, at klagers oplysninger omkring omfanget af nedsættelsen af hans erhvervsevne samt karakteren af hans klager var uforenelige med hans faktiske aktivitets- og funktionsniveau. Danica kunne således konstatere, at klagers erhvervsaktivitet er langt bedre end det, han har oplyst til Danica.

Denne dokumentation består af observationsrapporter med tilhørende videooptagelser. Danica har således ved observationer foretaget i perioderne 6. maj 2019 - 10. maj 2019 (første observationsuge) og 17. juni 2019 - 21. juni 2019 (anden observationsuge) konstateret, at klager på de dage, hvor Danica observerede ham, havde et betydeligt højere erhvervsaktivitets- og funktionsniveau end oplyst til Danica.

Observationsrapporterne fremlægges som Bilag J og tidsopsummeringsrapport fremlægges som Bilag K. Som Bilag L vedlægges endvidere krypteret USB-stik med videooptagelser med sløring af bipersoner. Videooptagelserne skal sammenholdes med observationsrapporterne, hvori der er hen- vist til de enkelte videoklip.

Ved observationerne er det konstateret, at klager har et betydeligt aktivitets- og funktionsniveau, og at klager fremstår med en væsentligt større erhvervsevne, end det til Danica oplyste.

Det fremgår således af observationerne, at klager var aktiv i over 46 timer i de fem dage, Danica observerede ham i første observationsuge, og at klager var aktiv i over 40 timer, i de fem dage Danica observerede ham i anden observationsuge.

Observationerne viste desuden, at klager havde en erhvervsaktivitet, som både i omfang og karakter/typen af arbejdsopgaver væsentligt afveg fra de oplysninger, som klager har givet Danica. Observationsmaterialet viste således, at klager arbejdede næsten 30,5 timer i første observationsuge og knap 37,5 timer i anden observationsuge. Dette er væsentligt mere end de 15-20 timers ugentligt arbejde, som klager har oplyst at arbejde i funktionsevneskemaet, jf. Bilag G og speciallægeerklæringen, jf. Bilag F. Observationerne viste desuden, at klager ikke alene udøvede administrativt arbejde i sin virksomhed [virksomhed1], men at klager også i betydeligt omfang opholdt sig på byggepladser mv. og endda udførte reelt fysisk [håndværkerarbejde]. Af tidsopsummeringsrap-

porten fremgår det således, at klager opholdt sig på byggepladser og andre adresser i knap 7,5 timer i første observationsuge og 26,5 timer i anden observationsuge. Dette stemmer ikke overens med klagers oplysninger om, at han intet fysisk foretager sig på arbejdet (Bilag F), eller at han kun sætter folk i gang, svarer på mails, tager telefonen, sender fakturaer og tager på kundebesøg (Bilag F, G og H). Klagers oplysning om, at han 'ikke rigtig kan komme rundt mere', stemte heller ikke overens med det observerede (Bilag H).

Observationerne viste også, at klager både kunne gå, sidde og stå samt køre i bil i væsentligt længere tid ad gangen end oplyst i funktionsevneskemaet. Det fremgik således af observationerne, at klager var i stand til som chauffør at køre lange ture i bil, idet han i første observationsuge kørte bil i sammenlagt 8,5 time og i anden observationsuge kørte bil i sammenlagt over 5 timer. Dette stemmer ikke overens med klagers oplysning om, at det er svært og smertefuldt for ham at køre bil (Bilag F), eller at klager ikke kan køre i bil i mere end 30 minutter ad gangen (Bilag G).

Under observationerne fremstod klager i øvrigt fysisk helt upåfaldende og var ved flere lejligheder i stand til at håndtere tunge genstande i akavede stillinger. Klager fremstod på intet tidspunkt fysisk besværet, og der var intet, der tydede på, at han skåned sin ryg, eller at hans ryg ikke kunne klare den belastning, den blev udsat for.

Ankenævnet opfordres til at gennemse det fulde observationsmateriale, som dokumenterer klagers aktivitetsniveau og funktionsevne. Opmærksomheden skal i øvrigt henledes på følgende sekvenser i de af Danica foretagne videooptagelser på USB-stikket, Bilag L:

...

Det observerede stemmer ikke overens med, at klager ikke kan foretage selv små løft, at han ikke kan stå op i mere end 15 minutter, før han må sidde eller lægge sig ned, eller at klager ikke selv kan handle (Bilag F). Det stemmer heller ikke overens med klagers oplysninger om, at han ikke kan bøje sig fremover, bagover eller til siden, at han ikke kan løfte noget med belastning, eller at han ikke kan foretage almindelig rengøring (Bilag G).

Observationerne dokumenterede også, at klager opholdt sig i mange timer i [virksomhed2], som han er medejer af og sidder i bestyrelsen for, jf. Bilag M. Klager har intet oplyst herom over for Danica, selv om han udtrykkeligt blev spurgt til bl.a. bestyrelsesposter i funktionsskemaet, som han udfyldte den 3. marts 2019. Uanset karakteren af klagers aktiviteter i [virksomhed2], har klager ikke dokumenteret, at han ikke ville kunne bruge den tid, han opholder sig i [virksomhed2], på at udføre erhvervsaktiviteter i stedet, og selv hvis der skulle ses helt bort fra klagers aktiviteter i [virksomhed2], ligger klagers aktivitetsniveau langt over halv tid.

Der er således intet i de af Danica indhentede oplysninger, som tyder på, at klager skulle have de anførte funktionsbegrænsninger i sin hverdag med den virkning, at hans erhvervsevne skulle være reduceret med mindst halvdelen, som der kræves efter forsikringsbetingelserne. Det er således Danicas vurdering, at klager faktisk arbejder og også vil være i stand til vedvarende at arbejde på langt mere end halv tid.

For en ordens skyld bemærkes det at Danica - på baggrund af et ønske om at udvise forståelse for klagers situation - accepterede, at klager kunne arbejde op til 20 timer, til trods for at dette reelt ligger over de 18,5 timer, der betragtes som halv tid. Dette er således sket pr. kulance og ud fra, at Danica gerne ville støtte op om, at klager efter egne oplysninger havde behov for at træne 2-3 gange ugentligt i kælderlokalet til klagers virksomhed, [virksomhed1].

Det er således samlet Danicas opfattelse, at klager væsentligt har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser over for Danica, herunder den loyale samarbejds- og oplysningspligt, idet klager har forsømt sin forpligtelse til at give Danica sandfærdige oplysninger om nedsættelsen af sin erhvervs- evne og karakteren af sine klager. Det fremgår af forsikringsbetingelserne samt af de tidligere fremsendte breve til klager, at han er forpligtet til at oplyse Danica herom, hvis hans erhvervsevne forbedres, og/eller han begyndte at arbejde. Klager blev således i både det oprindelige bevillings- brev af 17. marts 2014, Bilag N, som i den efterfølgende korrespondance, herunder blandt andet senest i brev af 31. maj 2017, Bilag O, orienteret om, at han var forpligtet til straks at meddele det til Danica, såfremt hans erhvervsevne eller tilknytning til arbejdsmarkedet måtte ændre sig, jf. blandt andet følgende uddrag af Danicas brev af 17. marts 2016, Bilag N: 'Du skal sende den vedlagte erklæring til mig, hvis du Bliver raskmeldt som arbejdsledig og begynder at arbejde yderligere eller helt.'

Danica har ikke modtaget orientering fra klager om de her nævnte forhold. Klager er desuden i forbindelse med udfyldelsen af funktionsskemaet blevet orienteret om, at oplysningerne afgivet til Danica skal være i overensstemmelse med sandheden og de faktiske forhold, ligesom klager er blevet orienteret om de mulige konsekvenser af en manglende efterlevelse heraf. Således fremgår det af funktionsevneskemaet, Bilag G, underskrevet den 3. marts 2019 af klager:

...

Det bemærkes endvidere, at klager fik lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger til oven- stående forhold, herunder det fremsendte dokumentationsmateriale, før forsikringsdækningerne blev ophævet, jf. Bilag I. Der blev på den baggrund afholdt et møde mellem klager, klagers advokat og Danicas advokat den 1. november 2019. Da oplysningerne på mødet, og supplerende oplysninger modtaget derefter, ikke gav Danica anledning til en ændret vurdering af sagen, er klagers erhvervsevnetabsforsikring og retten til præmiefritagelse blevet ophævet med virkning fra den 1. august 2019. Denne afgørelse blev påklaget af klager til Danicas klageansvarlig, som ved brev af

3. januar 2020 fastholdt Danicas afgørelse, Bilag P.

Det er fortsat Danicas klare opfattelse, at Danica har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsforsikringen og retten til præmiefritagelse under klagers pensionsordning med forsikringsnr. ... pr. 1. august 2019, som sket. Det bemærkes, at klagen og de med klagen fremlagte supplerende bilag efter Danicas opfattelse ikke giver anledning til en ændret vurdering af sagen.

For det tilfælde, at Ankenævnet for Forsikring måtte finde, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at ophæve disse forsikringsdækninger under klagers pensionsordninger med forsikringsnr. ..., gøres det gældende, at klager ikke længere opfylder betingelserne, således at Danica er berettiget til at stoppe udbetalingerne. Klager har således i sit klageskema anført, at han ønsker, at Ankenævnet for Forsikring giver ham medhold i at hans erhvervsevne er nedsat med mellem 40 og 50%. Der var imidlertid ikke dækning for erhvervsevnetab mellem 40-50 % under klagers pensionsordning, idet kriteriet for dækning var, at klagers erhvervsevne var nedsat til 'mindst halvdelen': jf. Bilag A sammenholdt med Bilag B.

Danica har i ophævelsesbrevet taget forbehold for at kræve allerede udbetalte ydelser tilbagebetalt. Dette forbehold fastholder Danica."

Klagerens har den 18/8 2020 bl.a. anført:

"Jeg mener af forsikringen blander arbejde og privat sammen.

[Virksomhed2] som jeg har en andel i modtager jeg ikke løn for at være med i bestyrelsen. Det er et selskab som 16 gamle venner har sammen for vi har et fristed i [by] siden 1996. Der er 3 udlejer 2 firma og 1 ... klub som jeg er medlem af og betaler 300 kr. pr. måned for at kunne komme og møde gamle venner dette ser de som arbejde. Faktat er alle de læger jeg er blevet undersøgt af siger det samme at min ryg er ødelagt efter skaden og det har gjort min hverdag mere besværlig med dagligt ondt i ryggen og brug af piller jeg har aldrig været til lægen for skaden med klage over ryggen. Før skaden kunne jeg arbejde fri og løbecykle. mm. jeg har kunnet indpasse mig liv til at arbejdet på kontoret og besigtigelse af arbejde skrive tilbud.

På mit kontor har vi lavet et træningslokale og der kommer en massør 2 gange om ugen der er dage som er bedre end andre. Og nætter hvor jeg sover super dårligt og starter dagen med piller inden jeg køre...

Jeg sætter en ære i at jeg kan køre mit firma videre og kan skaffe arbejdet til mine ansatte (pt. 9) og de er søde til at hjælpe med at passe på mig hvor det smutter ind i mellem for mig selv da det jo er mit barn (mit Firma)

Og min ryg er også udviklet sig til det dårligere som der kunne ses på sidste undersøgelse der arbejdet sig nedad i lænden"

Selskabets advokat har den 3/9 2020 bl.a. anført:

"1 SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING OG ANBRINGENDER

Klager har i sine bemærkninger til Danicas svarskrift gjort gældende, at Danica har blandet klagers arbejde sammen med klagers fritid og har i den forbindelse henvist til, at klagers aktiviteter i [virksomhed2] ikke udgør arbejde, men derimod et fristed, som klager ejer sammen med sine venner.

Hertil bemærkes, at uanset om klagers aktiviteter i [virksomhed2] skal anses for fritid eller arbejde, så har klager undladt at oplyse Danica om klubben og hans bestyrelsespost heri. Klager havde pligt til at oplyse herom, og det er i den forbindelse uden betydning for klagers oplysningspligt, at bestyrelsesposten er ulønnet.

Selv hvis den tilbragte tid i [virksomhed2] skal anses for fritid, ændrer dette under alle omstændigheder ikke på, at klager arbejder mere end de oplyste 15-20 timer, idet klager, selv hvis tiden i [virksomhed2] ikke regnes med, arbejdede næsten 30,5 timer i første observationsuge og knap 37,5 timer i anden observationsuge, jf. Bilag K. Dette er i sig selv væsentligt mere end de 15-20 timers ugentligt arbejde, som klager har oplyst at arbejde i funktionsevneskemaet, jf. bilag G, og speciallægeerklæringen, jf. bilag F.

Dertil kommer, at det må lægges til grund, at de mange timer, som klager bruger i [virksomhed2], hvilket udgjorde cirka 11,5 time i første observationsuge og to timer i anden observationsuge, helt eller delvist ville kunne konverteres til erhvervsarbejde.

Uanset om aktiviteterne i [virksomhed2] skal anses for arbejde eller fritid, er det derfor Danicas opfattelse, at ophævelsen af klagers forsikring er berettiget.

Klager har derudover anført, at han som følge af sin rygskade har måttet indpasse sit arbejdsliv med at arbejde på kontoret, foretage besigtigelse og skrive tilbud.

Dette stemmer imidlertid ikke med Danicas observationer, der dokumenterer, at klager foretog andet end rent administrativt arbejde. Som allerede fremhævet i svarskriftet, viste observationerne, at klager i betydeligt omfang opholdt sig på byggepladser mv. og endda udførte reelt fysisk. Af tidsopsummeringsrapporten fremgår det således, at klager opholdt sig på byggepladser og andre adresser i knap 7,5 timer i første observationsuge og 26,5 timer i anden observationsuge. Som også fremhævet i svarskriftet, stemmer dette heller ikke overens med de oplysninger, som klager tidligere har givet til Danica.

Der er således intet i de af Danica indhentede oplysninger, og heller ikke i de oplysninger, som klager har anført over for ankenævnet, som tyder på, at klager skulle have de anførte funktionsbegrænsninger i sin hverdag med den virkning, at hans erhvervsevne skulle være reduceret med mindst halvdelen, som der kræves efter forsikringsbetingelserne. Det er således stadig Danicas vurdering, at klager faktisk arbejder og også vil være i stand til vedvarende at arbejde på langt mere end halv tid."

Nævnet har endvidere modtaget klagerens bemærkninger af 14/9 2020, 10/11 2020, og 25/1 2021, samt selskabets bemærkninger af 1/10 2020 og 27/11 2020. Af selskabets tidsopsummeringsrapport fremgår bl.a.:

"Mandag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 11 timer og 17 minutter

Tid observeret i køretøj: 1 time og 40 minutter

Tid observeret på kontoret [adresse]: 4 timer og 46 minutter

Tid i [virksomhed2]: 3 timer og 8 minutter

Tid observeret på byggeplads og lign: 1 time og 16 minutter

Tid observeret på andre adresser:

Tirsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 8 timer og 46 minutter

Tid observeret i køretøj: 3 timer og 1 minut

Tid observeret på kontoret [adresse]: 28 minutter

Tid i [virksomhed2]: 2 timer og 54 minutter

Tid observeret på byggeplads og lign: 1 time og 23 minutter

Tid observeret på andre adresser: -

Onsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 9 timer og 22 minutter

Tid observeret i køretøj: 1 time og 5 minutter

Tid observeret på kontoret [adresse]: 2 timer og 26 minutter

Tid i [virksomhed2]: 3 timer og 2 minutter

Tid observeret på byggeplads og lign: 17 minutter
Tid observeret på andre adresser: 2 timer og 35 minutter

Torsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 8 timer og 13 minutter
Tid observeret i køretøj: 2 timer og 17 minutter
Tid observeret på kontoret [adresse]: 2 timer og 8 minutter
Tid i [virksomhed2]: 46 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: -
Tid observeret på andre adresser: 1 time og 28 minutter

Fredag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 8 timer og 23 minutter
Tid observeret i køretøj: 28 minutter
Tid observeret på kontoret [adresse]: 4 timer, 54 minutter
Tid i [virksomhed2]: 1 time 32 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: -
Tid observeret på andre adresser: 30 minutter

Uge 19 samlet:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 46 timer og 1 minut
Tid observeret i køretøj: 8 timer og 31 minutter
Tid observeret på kontoret [adresse]: 14 timer og 42 minutter
Tid i [virksomhed2]: 11 timer og 22 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: 2 timer og 56 minutter
Tid observeret på andre adresser: 4 timer og 33 minutter

Tidsopsummering uge 25:**Mandag:**

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 7 timer og 26 minutter
Tid observeret i køretøj: 1 time og 22 minutter
Tid observeret på kontoret [adresse]: 1 time og 53 minutter
Tid i [virksomhed2]: 1 time og 27 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: 2 timer og 39 minutter

Tirsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 12 timer og 30 minutter
Tid observeret i køretøj: 1 time og 34 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: 5 timer og 54 minutter
Tid observeret på andre adresser: 4 timer

Onsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 9 timer og 16 minutter
Tid observeret i køretøj: 1 time og 1 minut
Tid i [virksomhed2]: 39 minutter
Tid observeret på byggeplads og lign: 6 timer og 31 minutter
Tid observeret på andre adresser: 23 minutter

Ankenævnet for Forsikring

9.

95373

Torsdag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 5 timer og 21 minutter

Tid observeret i køretøj: 24 minutter

Tid observeret på byggeplads og lign: 4 timer og 55 minutter

Tid observeret på andre adresser: 1 time og 15 minutter

Fredag:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 5 timer og 54 minutter

Tid observeret i køretøj: 45 minutter

Tid observeret på kontoret [adresse]: 3 timer og 54 minutter

Tid observeret på andre adresser: 1 time og 15 minutter

Uge 25 samlet:

Samlet tid observeret væk fra hjemmet: 40 timer og 27 minut

Tid observeret i køretøj: 5 timer og 6 minutter

Tid observeret på kontoret [adresse]: 5 timer og 47 minutter

Tid i [virksomhed2]: 2 timer og 6 minutter

Tid observeret på byggeplads og lign: 19 timer og 59 minutter

Tid observeret på andre adresser: 6 timer og 53 minutter"

Af funktionsskema af 3/3 2019 fremgår bl.a.:

2. DAGLIGE AKTIVITETER - BESKRIV OM DU KAN UDFØRE NEDENSTÅENDE AKTIVITETER OG I HVOR LANG TID

A - Kan du gå?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? 10.-15 min ☐ Nej, overhovedet ikke
B - Kan du gå på trapper?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? ikke for mange etaper ☐ Nej, overhovedet ikke
C - Kan du gå på ujævnt terræn/underlag?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? giver smerter ☐ Nej, overhovedet ikke et parde en gang fik lavt den scanning
D - Kan du sidde?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? 15-20 min ☐ Nej, overhovedet ikke
E - Kan du stå?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? 15-20 min ☐ Nej, overhovedet ikke
F - Kan du cykle?	☐ Ja, ingen problemer ☐ Til dels, hvor længe ad gangen? ☒ Nej, overhovedet ikke
G - Kan du som chauffør køre bil/ motorcykel/ knaller?	☐ Ja, ingen problemer ☐ Ja, men kun med automatgear ☒ Til dels, hvor længe ad gangen? 30 min ca ☐ Nej, overhovedet ikke kun automatgear ☐ Har ikke kørekort

Ankenævnet for Forsikring

10.

95373

3. DAGLIG BEVÆGELIGHED - ER DER NOGLE AF FØLGENDE BEVÆGELSER DU IKKE KAN UDFØRE? HVIS NEJ, FORKLAR HVORFOR OG I HVILKEN GRAD.

A - Kan du bøje dig fremover, bagover eller til siden?	☐ Ja, ingen problemer ☒ Nej. Forklar hvorfor og i hvilken grad: ?
B - Kan du strække armene over skuldrene?	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, Forklar hvorfor og i hvilken grad:
C - Kan du strække armene ud fra kroppen? (Løfte noget med belastning)	☐ Ja, ingen problemer ☒ Nej. Forklar hvorfor og i hvilken grad: Hvis jeg løfter med belastning giver det smerte flere dage efter

4. DAGLIGE LØFT

A - Hvor meget kan du løfte/bære (antal kg)?	Max. antal kg. pr. løft: 5-6 kg.
B - Giv nogle eksempler på, hvad du kunne løfte/bære inden skaden/sygdommen:	Før skaden kunne jeg løbe spille fodbold løfte/bære noget mere

...

C - Har du gode dage, hvor du intet mærker til din sygdom, eller hvor du fungerer stort set normalt? Beskriv venligst, hvor ofte du har disse dage.	Har desværre ingen dage Hvor jeg stort set kan lave et normalt dagligdags Hvad det ser normalt!
D - Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner.	Tilpasning af dagligdagen på arbejdet lette opgaver som man betaler Kunde Betaling møder kl 7⁰⁰ stiller arbejdet stilling -
E - Hvordan er din helbredstilstand efter en helhedsvurdering i forhold til sidst besvarede skema - eventuelt ved anmeldelsen?	☐ Bedret ☐ Uforandret ☒ Forværret
F - Øvrige oplysninger af betydning for din helbredstilstand og dit aktivitetsniveau:	Har fået lavet en scanning fordi det blev forværret den viste at en ny lumbal har rykkel 30g

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 17/3 2019 fremgår det bl.a.:

"Aktuelle klager

[...] har daglige smerter i ryggen. Han er meget sårbar i forhold til, hvad der kan forværre det. Selv små løft eller manglende hensyn kan medføre forværring der varer flere dage. Han bliver desuden hurtigt udtrættet hvis han overanstrenger sig. [...] får smerter i ryggen med udstråling til venstre ben hvis han sidder i samme stilling mere end 20 min. Han kan stå op i ca. 15 min før han må sidde eller lægge sig ned.

[...] klarer ikke mere indkøb som hans kone i stedet må gøre. Han får smerter såfremt han skal stå for længe i kø uden mulighed for at sidde ned.

[...] angiver at nattesøvnen er særdeles forstyrret og han vågner op til 30 gange om natten hvor han lige skal skifte stilling. Han falder i søvn med det samme, men han er aldrig rigtig udhvilet.

Der er svært for [...] at køre bil - særligt hvis han skal koble ofte ud, som ved bykørsel. Dette giver smerter efter en halv times kørsel.

Socialt

[...] er uddannet [håndværker], ... og ... De sidste 15 år har han haft sit eget ...firma – aktuelt med 7 ansatte.

I forbindelse med ulykken fortsatte han arbejdet, men blev hurtigt nødt til at sygemelde sig. Han mødte dog altid ind om morgenen for at sætte folk i gang, hvorefter han tog hjem igen. Der var en stor nedgang i indtjening i en periode efter ulykken.

Aktuelt klarer [...] dagligdagen ved at der tages skånehensyn. Idet han har sin egen virksomhed har det været muligt at tilrettelægge sin dagligdag fleksibelt. [...] møder tidligt og sætter folk i

gang, hvorefter han svarer på mails og taler i telefon. I virksomheden er der indrettet et kælder-værelse hvor der er opsat træningsudstyr. 2-3 gange om ugen - eller hvis der kommer symptomer – går [...] ned og træner rygøvelser hvilket giver ham lindring. Der er også mulighed for at komme ned at ligge hvis behovet er der. [...] foretager sig intet fysisk på arbejdet. Han er meget forsigtig med ikke lige at hjælpe til - selv med små løft, da han har erfaring med at det forværrer rygsmerterne i flere dage.

Hver torsdag kommer der desuden en massør der udfører massage på [...] hvilket giver stor lindring. [...] benytter sig ligeledes regelmæssigt af kiropraktor.

[...] har købt en bil med automatgear hvilket gør, at han ikke får så mange smerter ved kørsel.

På arbejdet har han et æggeur som han stiller med 20 minutters interval der minder ham om, at han skal skifte stilling. Han benytter sig af hæve/sænkebord så han kan skifte arbejdsstilling hyppigt.

Aktuelt arbejder [...] 3-4 timer om dagen mandag til fredag.

Resume

Skadeslidte bliver påkørt d.19/12 2012 i sin varevogn med omkring 40-50 km/t. Efterfølgende udvikler [klageren] smerter i lænden og føleforstyrrelser ned i venstre ben. Han behandles i privat regi hvor der foretages MR scanning der viser, at [klageren] har en diskusprolaps og fremadglidning af den ene lændehvirvel. [Klageren] modtager fysioterapi hvilket til dels afhjælper generne. Der er ikke indikation for operation, da man ikke mener det vil kunne afhjælpe [klagerens] gener. Han afsluttes d. 4/1 2018. Der er ikke planlagt yderligere udredning, opfølgning eller behandling.

Konklusion

Skadelidte har ved d.19/12 2012 pådraget sig en skade på lænderyggen. Der er overensstemmelse mellem skade, symptomer og objektive fund. Læsionerne er med overvejende sandsynlighed opstået ved det angivne traume.

Tilstanden er stationær og sagen kan afgøres på det foreliggende.

Skaden har givet varige men i form af permanente smerter i lænderyggen med føleforstyrrelser ned i venstre ben og ganske let muskelsvækkelse over anklen. Der er ikke yderligere behandlingstilbud for nuværende.

Der ønskes en beskrivelse af et eventuelt skånebehov, herunder hvilke funktioner [klageren] bør fritages for.

[Klageren] bør fritages for ethvert løft da dette kan give forværring i tilstanden. Ligeledes bør der være mulighed for hyppig afveksling i arbejdsstillingerne (stående, siddende og liggende), der kan indrettes efter det aktuelle behov. Der vil være gode dage og dårlige dage, hvilket der bør tages hensyn til. Det er desuden ikke sandsynligt at [klageren] vil kunne arbejde fuld tid – selv under hensyntagen til ovenstående.

Der ønskes en vurdering med henblik på, om der er sammenhæng mellem forsikredes opfattelse af skånebehovet og den kliniske undersøgelse.

Forsikredes opfattelse af skånebehovet er i fuld overensstemmelse med den kliniske undersøgelse. Der er påvist rodpåvirkning ved L5 - både ved gentagne MR scanninger og klinisk undersøgelse både nu og tidligere. De kliniske symptomer stemmer overens med [klagerens] gener. Han er selvstændig i egen virksomhed og har gennem årene forsøgt forskellige konstellationer i arbejdstilrettelæggelsen og har nu fundet et niveau der fungerer så han ikke får forværring i sine gener. [Kla-

geren] er yderst fornuftig i sin tilgang til arbejdet og ønsker selv at yde så meget han kan, men har god erfaring med hvad han kan og hvad han ikke kan.

Der ønskes en vurdering på udsigten til forbedring/forværring.

Tilstanden er stationær og der er ikke mulighed for spontan bedring. Derimod må man forvente at der over en årrække kan ske forværring med tiltagende smerter og nervepåvirkning. Et skøn vil være at det ikke vil være muligt at fortsætte arbejdet i sin nuværende form mere end 10-15 år.

...

Diagnoser

Anterolistese samt bilateral arcolyse I niveau L4/L5. Discusprolaps L5 med radikulopati. Fremadglidning af lændehvirvel. Diskusprolaps med nervepåvirkning."

Af klagerens e-mail til selskabet af 24/2 2017 fremgår bl.a.:

"Jeg har jo ikke kunne udføre mit arbejde som [chef] efter min skade desværre. Men 'kun' arbejde 3,5 timer om dagen plus frokost som jeg selv betaler. Jeg svarer mails sender faktura tager telefonen da jeg ikke rigtig kan komme rundt mere."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende

Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling.

Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har været halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.

Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generelt vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten

- vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse
- medregner vi løn og offentlige ydelser samt tilskud, den forsikrede får som led i en beskæftigelsesordning, som for eksempel fleksjob. Det gælder både direkte og indirekte offentlige ydelser og tilskud, den forsikrede får for eksempel via sin arbejdsgiver.

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører."

Nævnet er forelagt selskabets observationsrapport, og de fremsendte videoklip er set af nævnets sekretariat.

Nævnet udtaler:

Klageren - som er født i 1970'erne og selvstændig håndværker - blev i 2012 påkørt bagfra og pådrog sig smerter i ryggen. Selskabet har vurderet, at klagerens erhvervsevne var nedsat med ½, og selskabet har ydet dækning fra den 31/10 2013 til den 1/8 2019. Selskabet har vurderet, at klageren efter denne dato ikke længere er berettiget til ydelser eller præmiefritagelse. Selskabet har ophævet erhvervsevnetabsforsikringen samt taget forbehold for at kræve tilbagebetaling af allerede udbetalte ydelser.

Selskabet har anført, at klageren ikke har afgivet sandfærdige oplysninger om sin erhvervsevne, og at klageren har undladt at oplyse, at hans erhvervsevne er forbedret. Selskabet har henvist til det indhentede observationsmateriale. Selskabet har foretaget observationer af klageren i perioden fra 6/5 2019 til 10/5 2019 og fra den 17/6 2019 til den 21/6 2019. I observationsmaterialet ses klageren at have en dagligdag, hvor han forlader sin bopæl tidligt om morgenen og derefter er aktiv det meste af dagen, hvor han både opholder sig på virksomhedens kontor, på byggepladser, i sin bil og hvor han er i gang med at udføre forfaldende arbejde så som at feje og

bære værktøj og byggematerialer til og fra sin varevogn. Klageren var på hverdagene i de to omhandlede uger aktiv henholdsvis 46 timer og 40 timer, hvoraf han arbejdede henholdsvis næsten 30,5 timer og 37,5 timer. Selskabet har anført, at der er en væsentlig diskrepans mellem observationerne og klagerens oplysninger til selskabet om sin funktionsevne. Selskabet har anført, at observationerne ikke stemmer overens med klagerens egne oplysninger om hans funktionsniveau eller med hans oplysninger om, at han kun er i stand til at arbejde 15-20 timer om ugen.

Klageren har anført, at hans erhvervsevne fortsat er nedsat med mindst 50 %. Af klagerens e-mail til selskabet af 24/2 2017 fremgår det, at han "ikke kunne udføre mit arbejde som [chef] efter min skade desværre. Men "kun" arbejde 3,5 timer om dagen plus frokost som jeg selv betaler. Jeg svarer mails sender faktura tager telefonen da jeg ikke rigtig kan komme rundt mere".

Af klagerens besvarelse af funktionsskema af 3/3 2019 fremgår det, "Hvor mange timer kan du arbejde om ugen? Mellem 15-20 timer. ... Kan du gå? Til dels 10-15 min. Kan du sidde? Til dels 15-20 min. Kan du stå? Til dels 15-20 min ... køre bil? Til dels 30 min ... Kan du bøje dig fremover, bagover eller til siden? Nej. ... Kan du strække armene ud fra kroppen? Nej. Hvis jeg løfter med belastning giver det smerte flere dage efter. Hvor meget kan du løfte/bære? 5-6 kg. ... Kan du foretage almindelig daglig rengøring af dit hjem f.eks. støvsugning, gulvvask, vinduespudning, indkøb? Nej. Kan du udføre havearbejde f.eks. græsslåning, hækklipning eller snerydning? Nej. ... Har desværre ingen dage hvor jeg stort set kan laven et normalt dagligdag. ... Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: Tilpasning af dagligdagen på arbejdet. Lette opgaver. Som mail, telefon, kundebesøg. Møder kl. 7.00 ca. skiftende arbejdsstilling".

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 17/3 2019 fremgår det, at klageren "bør fritages for ethvert løft da dette kan give forværring i tilstanden. Ligeledes bør der være mulighed for hyppig afveksling i arbejdsstillingerne (stående, siddende og liggende), der kan indrettes efter

det aktuelle behov. Der vil være gode dage og dårlige dage, hvilket der bør tages hensyn til. Det er desuden ikke sandsynligt at [klageren] vil kunne arbejde fuld tid".

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Af forsikringsbetingelserne og klagerens dækningsoversigt fremgår det, at klageren er berettiget til fulde ydelser, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst halvdelen.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens helbredsmæssige situation ikke længere er af en sådan karakter, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har standset ydelserne pr. 1/8 2019.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren i hver af de to observationsperioder er set aktiv i mindst 40 timer, hvoraf en væsentlig del – der klart overstiger 15-20 timer om ugen – kan betragtes som arbejdsrelateret.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren har en håndværkervirksomhed med et mindre antal ansatte, som han skal lede, og at det tillige er observeret, at klageren udfører fysisk arbejde, herunder feje og bære på diverse værktøj og byggematerialer.

Nævnet bemærker, at klageren – udover at opholde sig på virksomhed1's kontor – også har brugt et væsentligt antal timer i sin firmabil, på byggepladser og i virksomhed2. Der er således diskrepans mellem det fremlagte observationsmateriale og funktionsattesten, hvor klageren har oplyst, at han kan gå, stå og sidde i 15-20 min, og at han kan køre bil i 30 min.

Ophævelse af forsikringsdækning/illoyal adfærd

Nævnet bemærker, at nævnet ved tidligere kendelser har fastslået, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikringstagers forsikring, som dækker erhvervsevnetab.

Ankenævnet for Forsikring

17.

95373

Nævnet har udtalt, at en sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til, at forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver en vis grovhed i den udviste adfærd, ligesom der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende. Nævnet henviser til sin afgørelse i 91495.

Nævnet finder med henvisning til klagerens oplysninger til selskabet om sin helbredstilstand og arbejdsevne sammenholdt med klagerens aktiviteter i forbindelse med selskabets observationer af klageren, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har ophævet erhvervsevnetabsdækningen med henvisning til, at klageren har afgivet urigtige oplysninger og i væsentlig grad har tilsidesat sin loyale oplysningspligt.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings